

Verhalenmachine brengt het korte verhaal aan de man

03-12-2020 11:00

Dit najaar kwam de verhalenmachine voor het eerst naar Nederland. Met één druk op de knop rolt een kort verhaal uit het apparaat. Ideaal als je wacht op een afspraak of de trein of gewoon naar iets moois te lezen zoekt. Door de coronamaatregelen staat de verhalenmachine momenteel even 'in de garage'. Zodra het weer kan, zullen verhalenmachines op verschillende plekken in Nederland komen te staan.

Het had een scène uit de film *Amélie* kunnen zijn. Een wandelaar nadert een futuristische, roze machine met lampjes en laat zijn hand boven de knoppen zweven. Dan spuwt de machine een soort lange kassabon uit met daarop een kort verhaal. Om mee weg te mijmeren tijdens het wachten op een afspraak of bij een kop koffie in het café.

De verhalen worden geprint zonder inkt en op biologisch afbreekbaar papier, waardoor je het, zonder het milieu te belasten, weer ergens kunt achterlaten.

Primeur in Utrecht

Utrecht is de eerste stad die kennismakte met de zogeheten verhalenmachine. Het magische apparaat, dat vergelijkbaar is met een geldautomaat of koffiemachine, werd in september gelanceerd tijdens de start van het literatuurfestival ILFU.

Festivaldirecteur Michaël Stoker ontdekte de 'story dispenser' vorig jaar op het metrostation van Londen. "Ik vond het een leuk idee en nam me voor deze verhalenmachine ooit naar Nederland te halen."

Dat 'ooit' kwam eerder dan gedacht. In september werd vanwege de coronamaatregelen 80 procent van het programma van het literatuurfestival geannuleerd. Dat was voor Stoker een goed moment om de verhalenmachine voor € 5000 aan te schaffen. Niet zomaar als ludiek object, maar met een hoger doel.

Dichter bij de mensen

"Ik vind de verhalenmachine heel geschikt om literatuur en verhalen dichterbij de mensen te brengen. Zeker omdat het korte verhaal het in commercieel opzicht niet zo goed doet. Van korte verhalenbundels gaan er vaak niet meer dan honderd over de toonbank. Dit is een laagdrempelige manier om mensen kennis te laten maken met het genre," vertelt Stoker.

Engels en Nederlands

De machine bevat 100.000 Engelstalige verhalen. "Wij hebben daar vijftien Nederlandstalige verhalen van schrijvers als Manon Uphoff, Remco Campert, Lévi Weemoedt, Herman Koch en Maarten Biesheuvel aan toegevoegd. Stuk voor stuk schrijvers die mensen graag lezen. De lengte van de verhalen is bepalend; ze mogen niet langer dan 1000 woorden zijn. Mensen moeten ze in vijf minuten kunnen lezen. De bedoeling is om elke drie maanden nieuwe verhalen toe te voegen, zodat een flinke Nederlandstalige database ontstaat."

Francis Ford Coppola

Filmregisseur en café-eigenaar Francis Ford Coppola was een van de bedenkers van de machine. Hij wilde in zijn cafés eens iets anders dan een gokkast, sigaretten- of condoomautomaat. Wat zou het mooi zijn om er iets creatiefs uit te kunnen halen, bedacht hij. De Franse start-up Short Editions zag wel wat in Coppola's idee en ontwikkelde in 2012 de verhalenmachine. Wereldwijd staan er inmiddels zo'n 300 exemplaren op treinstations, luchthavens, in bibliotheken en scholen.

Tijdelijk uitgeschakeld door corona

In Utrecht heeft het apparaat op verschillende plekken gestaan, waaronder Slot Zuylen, De Stadskamer van Hoog Catharijne en TivoliVredenburg. Stoker: "Door de coronamaatregelen is Tivoli Vredenburg gesloten, waardoor hij daar niet meer staat. We zijn in gesprek geweest met de NS, omdat we hem graag in de stationshal van het Centraal Station Utrecht wilden zetten. Maar dat genereert te veel toeloop van publiek, terwijl de NS dat in verband met het coronavirus nu juist wil voorkomen. Voorlopig hebben we dus geen plek voor de verhalenmachine."

Op termijn ziet Stoker echter nog steeds veel mogelijkheden voor zijn initiatief. “Als er op den duur een vaccin is en alles weer normaal verloopt, willen we op meerdere plekken in Nederland verhalenmachines neerzetten. Bijvoorbeeld in universiteiten, stations, bibliotheken en wachtruimtes van ziekenhuizen. We zullen daarmee beginnen in Utrecht. In de korte tijd dat hij daar stond, was hij meteen succesvol. Mensen reageerden verrast, waren erg geïnteresseerd en vonden het fantastisch dat er zomaar een verhaal uit de machine kwam rollen.”

Foto's: Anna van Kooij

Marloes de Moor